

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 212/2018-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. júna 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Milošom Barbušom, Štúrova 13, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 193/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júna 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 193/2008 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že na okresnom súde sa pod sp. zn. 14 C 193/2008 vedie konanie vo veci sťažovateľky ako žalobkyne o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a náhrady mzdy. Napadnuté konanie začalo 22. októbra 2008 a do dnešného táto vec nie je ani po viac ako 9 rokoch právoplatne skončená. V sťažnosti bol zároveň uvedený prehľad pojednávaní s podrobným uvedením úkonov, ktoré boli vykonané na jednotlivých pojednávaniach.

3. Sťažovateľka tiež uviedla, že *«vzhľadom na zbytočné prietahy v konaní bola podaná v zmysle ustanovenia § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch, sťažnosť na postup Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/193/2008 z dôvodu porušovania práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.*

Podpredseda Okresného súdu Bratislava I zaslal Upovedomenie o spôsobe vybavenia sťažnosti zo dňa 17.01.2017, ktorým sťažnosť sťažovateľky vo veci prietahov v súdnom konaní vyhodnotil ako čiastočne dôvodnú. V tomto smere konkrétne uviedol: „Na základe uvedenej chronológie procesných úkonov som dospel k názoru, že Vaša sťažnosť na prietahy v konaní je čiastočne dôvodná, a to v období, keď bol namietaný spis pridelený zákonnej sudkyňi JUDr. Eve Tulejovej od 17.02.2009, kedy bolo vyjadrenie žalovaného k žalobe doručené žalobcovi, do dňa 02.11.2010, kedy bol vo veci vytýčený termín pojednávania; ako aj v období, keď bol namietaný spis pridelený zákonnej sudkyňi Mgr. Jane Janics Bajánkovej od 26.05.2014, kedy bol spis pridelený do oddelenia zákonnej sudkyne, do dňa 28.01.2015, kedy zákonná sudkyňa vytýčila vo veci termín pojednávania.“

Podpredseda OS BA I teda označil sťažnosť za dôvodnú a dokonca aj časovo vymedzil obdobie v ktorom došlo k vzniknutým prietahom v konaní a to až do januára 2015, avšak zároveň v zaslanom upovedomení ďalej uviedol, že ku vzniku prietahov v konaní došlo z dôvodu nadmernej zaťažnosti súdov a že v zásade vysoký počet vecí v súdnych oddeleniach neumožnili sudkyňiam bezprietahový postup vo veci.

Vzhľadom na to, že podpredseda OS BA I označil sťažnosť, za nim vymedzené obdobie, za dôvodnú, bol povinný zabezpečiť vykonanie opatrení, ktorými sa odstránia tieto

nedostatky - prietahy a tiež prípadne vyvodiť voči zodpovedným osobám dôsledky. Prijaté opatrenia na odstránenie nedostatkov sú v podaní - upovedomení o spôsobe vybavenia sťažnosti podpredsedu OS BA I také, že podpredseda OS BA I sa sťažovateľke za vzniknuté prietahy v konaní v mene štátnej správy súdov ospravedlnil a vec zaradil medzi sledované veci, s režimom kontroly úkonov v spise každé tri mesiace.».

4. Sťažovateľka ďalej konštatovala, že „prostredníctvom vyššie uvedenej podanej sťažnosti na prietahy v konaní poskytla súdu príležitosť, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Nakoľko k odstráneniu tohto protiprávneho stavu zo strany súdu nedošlo a tento stav doposiaľ trvá, nemožno takýto postup sťažovateľky a využitie tohto právneho prostriedku nápravy priznaného sťažovateľke podľa § 62 ods. 1 Zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch, t.j. podaní sťažnosť, považovať za postup umožňujúci dosiahnutie účinnej ochrany práva sťažovateľky priznaného podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR - práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.“.

5. Na základe uvedeného sťažovateľka v petite navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jej v bode 1 označených základných práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Okrem toho sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 20 000 € a náhrady trov právneho zastúpenia.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

9. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom či rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený možno považovať návrh, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02). Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietahoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

11. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

13. Podstatou sťažnosti a predmetom konania pred ústavným súdom je nárok sťažovateľky na ochranu pred postupom okresného súdu v napadnutom konaní, v ktorom malo byť porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. Ako zo samotného obsahu sťažnosti vyplýva, konanie pred okresným súdom bolo skončené vyhlásením rozsudku vo veci samej (ako druhého v poradí, pozn.) na pojednávaní, ktoré sa konalo 3. novembra 2016. V petite sťažnosti sťažovateľka napáda iba postup okresného súdu napriek tomu, že proti predmetnému rozsudku okresného súdu podala odvolanie 27. decembra 2016, o ktorom má rozhodnúť Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“). Lustráciou ústavného súdu bolo zároveň zistené, že dosiaľ krajský súd o odvolaní sťažovateľky nerozhodol.

V sťažnosti je oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľka domáhala. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľka domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označila za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

15. Podľa judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom a krajským súdom) ešte mohlo trvať. Uvedený záver vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný

prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k porušovaniu označených práv postupom okresného súdu v napadnutých konaniach, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

16. Na základe zistených skutočností ústavný súd považoval za nesporné, že konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 14 C 193/2008 sa skončilo v prvom stupni (bod 14), a teda v čase podania ústavnej sťažnosti už okresný súd nedisponoval právomocou vo veci konať. Sťažovateľka odoslala ústavnú sťažnosť na poštovú prepravu 31. mája 2018 a okresný súd v napadnutom konaní vo veci samej rozhodol 3. novembra 2016.

17. Okresný súd teda v danej etape konania už nemôže ovplyvniť jeho priebeh a ani porušiť základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vydaním prvostupňového rozhodnutia vykonal okresný súd všetky relevantné úkony smerujúce k nastoleniu právnej istoty sťažovateľky a svoju úlohu v tomto smere splnil.

18. Možnosť domáhať sa ochrany označeného základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podaním sťažnosti ústavnému súdu vo vzťahu k postupu okresného súdu bola pre sťažovateľku časovo ohraničená obdobím, počas ktorého prebiehalo v jej veci prvostupňové konanie, a vzhľadom na to, že nenamietala v petite aj konanie pred odvolacím súdom, ústavný súd nemal možnosť posudzovať celkovú dĺžku konania vrátane konania pred odvolacím súdom, keďže je petitom podanej sťažnosti viazaný (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

19. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (bod 10, pozn.).

20. Keďže sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júna 2018